

عنوان مقاله:

نقبی بر الگوی رفتاری و اخلاق و منش بهمن در منظومه بهمن نامه

محل انتشار:

ماهنامه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، دوره 4، شماره 45 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

سعدالله رحیمی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، کرمان

کبری رحیمی - دانشجوی دکتری مطالعات زنان، تهران

خلاصه مقاله:

سرایش بهمن نامه نه تنها جاودان ساختن حماسه و اساطیر ایرانی را در کنار حماسه های ملی دربردارد، بلکه در گذر از آن آموزه های حکمی و اخلاقی در تربیت نفس و ادب هم بیان می شود. بهمن نامه را ایرانشاه بن ابی الخیر در اواخر قرن پنجم و اول قرن ششم به نظم درآورده است. مرحله پرورش و تربیت، که از زبان راوی داستان، که دهقان موبد نژاد است، گفته می شود که بعد از تولد و بنا به درخواست پدرش اسفندیار در میان خانواده و خاندان زال در سیستان شکل می گیرد. مرحله پادشاهی و حکمرانی بهمن، دوران شاد و سروری شاهی اوست. مرحله لشکرکشی به سیستان، که به آزار و اذیت خاندان رستم و شخص زال و به دار آویختن فرامرز منجر می شود، از اقدام های ناروای بهمن است. قسمت بیشتری از منظومه بهمن نامه درباره خاندان رستم و درگیری بهمن با این خانواده و خاندان است. مرحله پشیمانی و بازگشت، که به عفو اسیران و عذرخواهی شاه از الگوی رفتاری و منش خویش است، سهم بزرگی در رفتار بهمن دارد. سرانجام، بهمن، این شاه و پهلوان، که با پهلوانان دیگر حماسه، تفاوت دارد، در نبرد با اژدها به کام مرگ (اژدها) می رود، و به گونه ای می توان گفت: خودکشی می کند. بررسی الگوهای رفتاری پهلوانان ایرانی و منش های آنان هویت فرهنگی و اجتماعی ایرانیان باستان را در خود دارد. در این وجیزه موضوع بیان الگوی رفتاری بهمن و منش های پهلوانی اش از متن بهمن نامه است که صفات اخلاقی او را مانند صفات دادگری، نیایش، پایبندی به سوگند و همچنین گاه رذایل غیر پهلوانی مانند: ظلم و تجاوز، بی عدالتی، تطمیع پهلوانان، خیانت را نمایان می سازد و با تبیین ویژگی های مثبت و منفی اخلاقی این پهلوان، گستره بی کران ادب و فرهنگ ایران زمین را در فتوت و جوانمردی بیشتر آشکار می سازد.

کلمات کلیدی:

رفتار و منش، اخلاق، بهمن، شاهنامه، حماسه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1876308>

